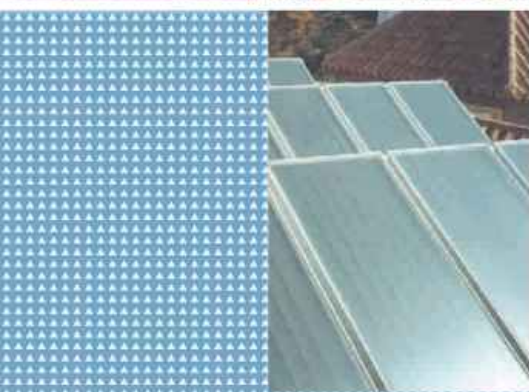

Lleida 21

un projecte col·lectiu per un progrés més sostenible

Lleida 21

*un projecte col·lectiu
per un progrés
més sostenible*

*La sostenibilitat va acompanyada de la
idea d'equitat:*

*és un desenvolupament que engloba
tots els habitants del planeta.*

AGENDA 21: PER UNA LLEIDA SOSTENIBLE

Els desequilibris medi ambientals que generen el creixement de la població i el de les activitats productives són més grans en un món global, amb uns recursos alimentaris, minerals, energètics disponibles limitats i, en molts casos, no renovables. Cal, doncs, emprendre accions decidides, d'una banda, per aconseguir-ne el seu ús més adient i, d'altra banda, per fer un ús més intensiu dels recursos renovables.

Si és raonable evitar el malbaratament de recursos escassos, ho és, igualment, evitar-ne el seu deteriorament. La gran expansió de determinats tipus d'indústries i les formes de creixement urbà sense control són causes que poden ajudar a empitjorar el medi ambient local i contribuir, d'aquesta manera, a l'increment dels desequilibris globals.

Des de l'Ajuntament de Lleida volem veure créixer la ciutat i, des del govern municipal, hi contribuïm. Volem, però, un creixement equilibrat, respectuós amb el medi ambient. Amb el respecte que cal demanar a qualsevol ciutat, incrementat a Lleida pel fet de viure en mig de l'Horta, i de disposar d'espais naturals de gran qualitat com la Mitjana, els aiguamolls de Rufeà i el riu Segre.

L'Agenda 21 és el compromís de la Paeria per a una ciutat sostenible, compatible amb el creixement de qualitat que tots desitgem. Consta d'un Pla d'Acció Municipal en base a sis grans objectius, entre els quals destaquen el reciclatge de residus, l'estalvi d'aigua, la preservació del nostre patrimoni natural i l'ús eficient de les energies, apostant per les renovables. A cada objectiu hem assignat una proposta concreta, el resultat de la qual serà avaluat per donar compte dels progressos assolits.

Naturalment, es tracta d'una feina que demana la participació dels ciutadans, cada dia més sensibilitzats, en tenir cura del medi ambient. En conseqüència, la formació, des dels més joves en les escoles fins als adults en campanyes de sensibilització, és un puntal fonamental en el desenvolupament de l'Agenda 21 a Lleida. L'altre és la cooperació de tots els agents ciutadans, públics i privats, en fer possible els objectius esmentats. Des de la Paeria ens hem proposat ser-ne els impulsors, amb la seguretat que podrem comptar amb la col·laboració de ciutadans i ciutadanes i de les institucions públiques i privades de Lleida per fer una ciutat més sostenible, és a dir, de més qualitat.

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Àngel Ros i Domingo'.

Àngel Ros i Domingo
Alcalde de Lleida

PRESENTACIÓ

A la ciutadania de Lleida ens uneix el desig de viure en una ciutat segura, sana, neta, tranquil·la i humana. Tenim en comú la convicció que la suma de les nostres decisions i actuacions fan la Lleida d'avui i condicionen el nostre futur.

És indubtable que en el darrer segle Lleida ha progressat en aspectes clau com l'augment de l'esperança de vida, l'alfabetització, els progressos tecnològics, etc. Tanmateix, l'augment continuat de consum de recursos naturals i d'energia, de la producció de residus, de la contaminació..., està causant problemes ambientals i desequilibris socials i territorials, que a la llarga fan insostenible el model de desenvolupament en què vivim.

La ciutat, a l'igual que una complexa maquinària, formada per distintes peces de color, mida i posició diferent, funciona gràcies a la bona organització entre els seus elements. Per poder superar les disfuncions de la nostra societat actual, no n'hi ha prou, doncs, que una o dues peces es disposin a canviar, cal un replantejament de totes i cada una d'aquestes, ja que cadascuna actua i influencia en la configuració de la nostra ciutat.

Durant molt de temps hem delegat als estaments polítics i a les institucions la tasca de pensar i de decidir com ha de ser la nostra ciutat i ens hem anat desvinculant de la col·lectivitat. La pèrdua d'aquest sentit de la col·lectivitat pot fer minvar la cohesió social necessària per mantenir una societat saludable, harmònica i equilibrada. Cal doncs que tothom que formem part de la ciutat estiguem disposats a compartir la responsabilitat del seu bon funcionament.

L'Agenda 21 de Lleida es presenta com una eina que ha de permetre fer realitat els reptes del segle XXI. Només vàlida, només útil si la integrem a les nostres llars, als nostres projectes, als nostres despatxos, a les nostres vides.

Millorar la neteja de la ciutat, augmentar i fer més eficient la recollida selectiva de residus, introduir la separació de la matèria orgànica, millorar la gestió dels animals de companyia, recuperar els aiguamolls de Rufeà, projectar el camí natural del riu Segre, construir l'aula de natura de la Mitjana, redactar l'ordenança de foment de l'energia solar, millorar el carril bici, augmentar la vigilància ambiental... són exemples d'actuacions sostenibilistes que ja estem fent conjuntament amb la ciutadania de Lleida.

Amb el document que teniu entre mans volem explicar-vos el marc general de l'Agenda 21 a Lleida, que dirigeix els nostres passos i, sobretot, convidar-vos a participar de forma activa en aquest engrescador projecte en el qual ja hi participen centenars de lleidatans i lleidatanes, per tal de fer més sostenible la nostra ciutat i el nostre món.

Mercè Rivadulla Gracia

Regidora de Sostenibilitat i Medi Ambient

SUMARI

L'AGENDA 21, una eina per actuar *pàg.- 7*

- El primer pas: l'Agenda 21 Global
- Un pas més enllà: l'Agenda 21 Local

L'AGENDA 21 LOCAL DE LLEIDA, un projecte col·lectiu *pàg.- 11*

- El compromís de Lleida
- El camí recorregut amb la participació ciutadana
- Una responsabilitat compartida

EL PLA D'ACCIÓ LOCAL, un repte de present i futur *pàg.- 17*

- Els principis inspiradors
- Els objectius d'actuació
- La mesura dels canvis: els indicadors

DE L'AGENDA A L'ACCIÓ, fent realitat les bones intencions *pàg.- 22*

- Els primers resultats
- La Fundació Lleida 21

L'AGENDA 21, una eina per actuar

El primer pas: l'Agenda 21 Global

L'esdeveniment històric que va donar l'impuls definitiu al pensament ambiental de finals de segle XX va ser la celebració, l'any 1992, de la primera Conferència de les Nacions Unides per al Medi Ambient i el Desenvolupament, l'anomenada Cimera de la Terra.

La ciutat de Rio de Janeiro va ser l'escenari d'aquesta reunió multitudinària en la qual caps d'Estat, representants d'organitzacions governamentals i no governamentals, responsables municipals, científics, tècnics i empresaris de 179 països van analitzar conjuntament els desafiaments ambientals amb què s'enfrontava aleshores el planeta. L'objectiu era avançar en la definició i construcció d'un model de desenvolupament més just, més eficient i en equilibri amb l'entorn que garantís el benestar de les generacions futures. És a dir, **més sostenible**.

Fruit d'aquesta trobada, es va redactar l'**Agenda 21 Global**, un conjunt de propostes per aprofundir en la definició dels reptes ambientals, socials i econòmics de la humanitat per al segle XXI. L'Agenda 21 Global ha esdevingut des d'aleshores el referent de moltes comunitats i col·lectius d'arreu del món, fins al punt que milers de ciutats i pobles de tot el planeta l'estan adaptant per fer front als seus propis problemes.

L'Agenda 21 és, doncs, **un pla per actuar en favor del desenvolupament sostenible**.

Un compromís polític al més alt nivell

L'Agenda 21, aprovada l'any 1992 a la Cimera de la Terra de Rio, és un conjunt de recomanacions per conservar el medi, estalviar aigua, reduir la producció de residus i la contaminació o utilitzar millor l'energia. Però també proposa actuacions per combatre la pobresa, canviar els models de consum, protegir la salut, millorar la situació de la dona, fomentar la cooperació i la solidaritat internacional o fer un més bon ús de la terra.

L'Agenda 21 demana la implicació dels governs, de les autoritats locals, dels treballadors i dels sindicats, de les empreses i de la indústria, dels científics i dels tècnics i, en definitiva, de tots els ciutadans per construir un futur més sostenible.

Desenvolupament sostenible o com trobar l'equilibri entre protecció del medi, progrés econòmic i benestar social

El desenvolupament sostenible és aquell que satisfà les necessitats de les generacions actuals sense comprometre la capacitat de les generacions futures de satisfer les seves. És a dir, una societat és sostenible quan les decisions preses avui no perjudiquen les expectatives de manteniment o millora de la qualitat de vida futura.

Així, una societat és sostenible quan:

- Els recursos naturals s'utilitzen de forma eficient tot fomentant-ne l'estalvi i el bon ús.
- Els recursos no renovables (és a dir, aquells que s'esgoten perquè hi ha una quantitat limitada, com ara el petroli) s'utilitzen a un ritme que permet desenvolupar nous recursos substitutius que sí són renovables.
- El ritme de producció de contaminants no excedeix la capacitat del medi ambient d'assimilar-los.
- Conserva la diversitat biològica del seu territori com a part irremplaçable del seu patrimoni.
- Contempla de forma integrada, a més de la necessària generació de riquesa, el benestar de les persones, la cohesió social, la qualitat de l'entorn i les possibilitats de desenvolupament de les generacions futures.

Un pas més enllà: l'Agenda 21 Local

Amb la voluntat d'avançar en l'aplicació de l'Agenda 21 a Europa, i sobretot a nivell local, autoritats, representants d'organitzacions internacionals, governs, institucions i experts en temes diversos es van reunir l'any 1994 a la ciutat danesa d'Aalborg, en la Conferència Europea sobre Ciutats Sostenibles. D'aquesta trobada va néixer la **Carta d'Aalborg**, un document mitjançant el qual les ciutats i els pobles d'Europa es comprometien a aplicar a nivell local les propostes de l'Agenda 21 Global. És el que es coneix amb el nom d'**Agenda 21 Local**.

L'Agenda 21 Local és un instrument de diagnosi i formulació de polítiques municipals de sostenibilitat, que tenen com a objectiu avaluar l'estat ambiental, social i econòmic d'un poble o ciutat a fi d'engegar un procés creatiu i gradual de canvi vers un model de desenvolupament que permeti trobar la dimensió òptima de les ciutats. En aquest procés **és fonamental comptar amb la participació de tota la ciutadania** i de tots els agents, ja que les propostes han de sorgir com a resultat del pacte i del consens entre les persones.

Més de dos milers de ciutats europees van signar en el seu dia la Carta d'Aalborg i treballen pel desenvolupament sostenible dels seus territoris. Tant a la Cimera de Desenvolupament Sostenible, celebrada a Johannesburg l'any 2002, com a la IV Conferència Europea "Aalborg + 10" l'any 2004, s'ha pogut comprovar l'existència d'un ampli moviment local actiu en favor d'un nou desenvolupament urbà. **Pensar, doncs, globalment, i actuar localment.**

Un repte per enfortir la participació democràtica

L'elaboració d'una Agenda 21 és una iniciativa transversal i transdisciplinària que integra el conjunt de polítiques i actuacions municipals, i que implica el major nombre possible d'agents i sectors socials i econòmics, mitjançant mecanismes permanents de participació.

Principi 1.12 de la Carta d'Aalborg

Les ciutats tenen la força, el coneixement i el potencial creatiu necessaris per desenvolupar formes de vida sostenibles, i per concebre i gestionar la col·lectivitat en la perspectiva d'un desenvolupament sostenible.

Els polítics municipals, com a representants de les comunitats locals per elecció democràtica, han d'assumir la responsabilitat de la reorganització de les ciutats amb el punt de mira posat en el desenvolupament sostenible.

La capacitat de les ciutats de fer front a aquest desafiament depèn dels drets d'autogestió que els atorguin en virtut del principi de subsidiarietat. És fonamental que les autoritats locals tinguin els poders suficients i un sòlid recolzament financer.

L'AGENDA 21 LOCAL DE LLEIDA: un projecte col·lectiu

El compromís de Lleida

Tot viatge comença amb un primer pas. L'Ajuntament de **Lleida** el va fer l'any 1996 quan va signar la **Carta d'Aalborg**. Això significa que, lliurement, va decidir davant de la resta de ciutats compromeses amb l'Agenda 21, d'**ajustar la seva estratègia de govern als principis de la sostenibilitat municipal**.

La ciutat, com recorda la Carta d'Aalborg –la Carta de les Ciutats Europees cap a la Sostenibilitat–, és la major entitat capaç d'enfrontar inicialment els nombrosos desequilibris socials, econòmics, polítics i ambientals que afecten el món modern. Alhora, és la unitat més petita en la qual els problemes poden ser degudament resolts de manera integrada i sostenible, amb la participació activa de tots els ciutadans, principals responsables i beneficiaris de l'èxit de l'empresa.

Tanmateix, cada ciutat o poble té unes característiques geogràfiques, demogràfiques, socials, culturals, econòmiques o històriques diferents, de manera que cadascuna ha de trobar la seva pròpia forma d'avançar vers el desenvolupament sostenible. El **compromís de Lleida**, amb l'esperit de l'Agenda 21 Global i els principis de la Carta d'Aalborg, és el primer pas d'un llarg camí que les generacions del futur hauran de continuar construint. L'Agenda 21 Local és la guia que haurà d'acompanyar els ciutadans en aquest viatge de llarg recorregut.

Repensar Lleida en clau de sostenibilitat

Per construir un municipi més sostenible, cal repensar-lo a la llum de nous principis:

- Integrar el factor ambiental en la política municipal global.
- Acceptar els límits del creixement municipal.
- Garantir l'accés equitatiu de tots els ciutadans als recursos naturals.
- Garantir el dret a la informació ambiental i a la participació.
- Fomentar la solidaritat amb altres pobles i cultures.
- Pensar globalment i actuar localment.

El camí recorregut amb la participació ciutadana

Per definir els reptes sostenibilistes d'una ciutat és necessari identificar i valorar prèviament els punts forts i els punts febles que la caracteritzen, si bé cal centrar-se especialment en la detecció dels problemes a fi de corregir les mancances i avançar globalment en el procés de desenvolupament sostenible. Aquest és l'objectiu fonamental d'un exercici de diagnosi ambiental municipal.

Així, després de la signatura de la Carta d'Aalborg, l'Ajuntament de Lleida va engegar la seva Agenda 21 Local amb la creació d'una **comissió tècnica** formada per persones amb un coneixement profund de la ciutat que es va encarregar de repassar els grans temes socials, econòmics i ambientals. A partir d'aquesta anàlisi es va elaborar el document **Reconeixement socioambiental del municipi de Lleida**, útil per iniciar el procés participatiu d'anàlisi i de debat per a la construcció de propostes per una Lleida més sostenible.

Així doncs, l'Ajuntament de Lleida, va organitzar un conjunt de **taules de debat ambiental** (sectorials i temàtiques) amb l'objecte, d'una banda, de divulgar el concepte de desenvolupament sostenible entre la ciutadania i, de l'altra, d'obrir una via per a la participació ciutadana en el procés.

El resultat global d'aquesta fase d'anàlisi i debat va ser el document **Directrius ambientals per a l'elaboració del Pla d'Acció Local de Lleida**.

Taules sectorials

- Ensenyament
- Associacions de veïns
- Agricultors i ramaders
- Tècnics municipals
- Entitats i associacions
- Indústria i comerç
- Mitjans de comunicació

Taules temàtiques

- L'aigua a Lleida
- Els cicles dels materials
- Energia i ambient
- L'ús del sòl
- Consum responsable

El procés va continuar l'abril de 1999 amb la constitució del **Fòrum Ambiental de Lleida**, format per 61 entitats i 84 persones a títol individual com a membres fundadors. Aquest òrgan de representació ciutadana tenia la funció de debatre i consensuar les directrius ambientals per a l'elaboració del Pla d'Acció Local.

El treball del Fòrum es va organitzar en sessions plenàries i en sessions de discussió en grups específics –sòl i territori, residus, aigua, educació, espai urbà, energia– que van finalitzar el febrer de 2000 amb l'aprovació per consens del **Pla d'Acció de Lleida**.

El Ple Municipal de l'Ajuntament de Lleida el va ratificar el 31 de març de 2000.

Un espai per al diàleg

El Fòrum Ambiental de Lleida és un espai per al debat i el diàleg, un espai per a l'intercanvi d'idees i la discussió, un espai, en definitiva, de compromís amb el procés de desenvolupament sostenible de Lleida. És un espai d'organització cívica en què hi tenen cabuda tots els ciutadans, entitats i agents del municipi.

El fòrum, per la seva vocació democràtica i plural, no té un nombre limitat de participants, i per ser-ne membre no cal cap altre condició que la vinculació personal o professional amb el municipi de Lleida i de l'acceptació d'un compromís ambiental i d'un respecte a la pluralitat d'idees i el debat.

Una responsabilitat compartida

No es pot desenvolupar una Agenda 21 Local sense la participació activa de tota la ciutadania. Una Agenda 21 Local no és responsabilitat única de l'administració, és una responsabilitat compartida.

Durant el procés d'elaboració de l'Agenda 21 Local de Lleida, i mitjançant diferents fórmules de participació, hi han intervingut més de 300 ciutadans, representants de tots els sectors socials, econòmics, polítics i ambientals del municipi.

L'empresa, la indústria, l'administració, la pagesia, l'ensenyament, la sanitat, els mitjans de comunicació, el comerç, les associacions de veïns, els sindicats i les entitats hi han pogut dir la seva a través dels diversos canals de comunicació que l'Ajuntament de Lleida ha posat al servei dels lleidatans, i de les sessions de treball i debat organitzades.

L'agenda 21 de Lleida: el camí recorregut fins ara...

1992

I Conferència sobre Medi Ambient i Desenvolupament de l'ONU
(Rio de Janeiro)

Compromís mundial de fer les Agendes 21

1994

Conferència Europea sobre Ciutats Sostenibles (Aalborg)
(Elaboració de la Carta d'Aalborg)

1996

Lleida signa la Carta d'Aalborg

Lleida es compromet a ajustar l'estratègia de govern als
principis de la sostenibilitat i, per tant, a fer la seva
Agenda 21

1998

Inici del procés de l'Agenda 21 de Lleida
*amb la participació d'entitats, empreses, universitat, administració,
ciutadans...*

1. Reconeixement de la realitat socioambiental de Lleida
2. Debat sobre reptes i objectius i propostes d'actuació a Lleida

1999

Constitució del Fòrum Ambiental de Lleida
*(Espai per a la participació ciutadana i d'intercanvi i difusió
d'informació)*

2000

Aprovació del Pla d'Acció Local
*(Document de propostes de programes ambientals a seguir per
aconseguir el desenvolupament sostenible de la ciutat)*

2002

Creació de la Fundació Lleida 21

2003

Inici actuacions del Pla d'Acció Local

EL PLA D'ACCIÓ LOCAL: un repte de present i futur

Els principis inspiradors

Un Pla d'Acció Local comporta l'adopció de tota una **estratègia a llarg termini**. No és una mesura aïllada, sinó un complex conjunt de mesures perfectament definides i pressupostades que, tanmateix, permet actuar amb plena llibertat de maniobra a l'hora d'adaptar les polítiques i actuacions als canvis de les realitats local i global. Un Pla d'Acció Local –com tot bon pla, al capdavant– és, per tant, una **pauta clara, però no pas rígida**, que comporta objectius i, sobretot, criteris per reaccionar.

El Pla d'Acció Local de Lleida és també un document de directrius i propostes que s'inspira en els **principis i valors de la cultura de la sostenibilitat**:

- Planificar i gestionar amb **precaució**, tot posant l'èmfasi en l'adopció de mesures preventives.
- Apropar els òrgans de govern i decisió a la ciutadania (**subsidiarietat**).
- Actuar amb **transparència** a l'hora de prendre decisions.
- Fomentar la **participació popular** com a eina fonamental de la democràcia.
- Impulsar la **cooperació** entre tots els agents i sectors del municipi.
- Avançar en la **internalització dels costos ambientals i socials** en les actuacions públiques i privades per tal de fer prendre consciència a la ciutadania del cost real dels serveis i els productes (contaminació generada, residus produïts, mesures de seguretat laboral adoptades, etc.).
- Treballar dins dels **límits de l'ecosistema municipal**, tot reduint la producció de residus i la demanda de recursos externs.

Els objectius d'actuació

Lleida, amb la realització de la seva Agenda 21 Local, ha demostrat la seva voluntat de treballar en favor del desenvolupament sostenible. Això implica definir un ventall d'objectius que concretin i portin a la pràctica aquesta intenció.

Els objectius del Pla d'Acció Local de Lleida s'agrupen en sis capítols que responen al nombre de grups de treball constituïts durant la fase de treball del Fòrum Ambiental:

- Els materials i els residus.
- L'aigua.
- El sòl i el territori: l'horta i l'activitat agropecuària.
- L'espai urbà.
- L'energia.
- L'educació, la informació i la gestió ambiental

Els **30 objectius** definits són els següents:

1. Reduir la producció de residus i afavorir-ne la reutilització i el reciclatge

- 1.1. Minimitzar la quantitat de residus produïts.
- 1.2. Controlar el procés d'eliminació de residus i reintroduir els valorables en el cicle productiu.
- 1.3. Gestionar de forma integrada –sempre que això suposi un avantatge– els residus orgànics: ramaders, urbans i de depuradora.
- 1.4. Facilitar la tasca dels ciutadans i dels diferents sectors en l'eliminació de residus.
- 1.5. Facilitar el consum dels productes propis i ecològics.

2. Fomentar l'estalvi i l'ús racional de l'aigua i garantir la qualitat dels recursos hídrics

- 2.1. Millorar la qualitat de l'aigua superficial de rius i sèquies, i de la subterrània.
- 2.2. Evitar el malbaratament de l'aigua com a recurs.
- 2.3. Millorar l'eficiència de l'ús de l'aigua de reg.
- 2.4. Millorar la qualitat de l'aigua que arriba a la depuradora.
- 2.5. Disminuir les pèrdues i millorar la qualitat de l'aigua de l'aixeta.

3. Preservar el patrimoni natural i promoure una activitat humana sostenible sobre el territori

- 3.1. Promoure l'activitat agropecuària sostenible a l'Horta.
- 3.2. Fer compatibles els valors ambientals, paisatgístics i socials del territori amb els usos i les activitats que s'hi desenvolupen.
- 3.3. Conservar i millorar els espais naturals.
- 3.4. Protegir la biodiversitat del territori.
- 3.5. Consolidar el model de ciutat concentrada que evita l'ocupació desmesurada de sòl.

4. Millorar la qualitat de vida urbana i consolidar el model de ciutat mixta

- 4.1. Consolidar el model de ciutat mixta que conté diferents usos i activitats sense segregar.
- 4.2. Millorar la qualitat i el confort dels espais públics de la ciutat.
- 4.3. Evitar la fragmentació social a la ciutat i potenciar la percepció de la ciutat com l'espai comú dels ciutadans.
- 4.4. Millorar la mobilitat i l'accessibilitat a la ciutat.
- 4.5. Afavorir l'ús de materials i tècniques eficients i no contaminants en els projectes urbanístics i d'habitatge.

5. Potenciar l'ús eficient de l'energia i reduir els impactes ambientals del seu consum

- 5.1. Potenciar l'eficiència i l'estalvi energètics, especialment en els espais públics.
- 5.2. Potenciar l'ús d'energies renovables.
- 5.3. Potenciar l'ús d'energies pròpies.
- 5.4. Millorar l'eficiència energètica dels transports.
- 5.5. Reduir l'impacte de la generació, el transport i la distribució d'energia.

6. Incorporar plenament la cultura de la sostenibilitat en l'educació, la informació i la gestió ambientals

- 6.1. Millorar l'educació ambiental dels ciutadans per tal de facilitar el canvi d'hàbits d'ús i consum d'espai urbà, en col·laboració amb l'administració.
- 6.2. Fomentar la participació i la complicitat dels ciutadans per adoptar propostes i actituds responsables sobre consum, en col·laboració amb l'administració.
- 6.3. Posar a l'abast de la ciutadania la informació ambiental del municipi.
- 6.4. Oferir als educadors i els tècnics informació ambiental local significativa i actualitzada periòdicament.
- 6.5. Establir mecanismes de gestió coordinada dels aspectes ambientals als serveis municipals.

Per tal d'executar progressivament les diferents propostes d'actuació, els grups de treball del Fòrum Ambiental van definir un conjunt de propostes –una per grup– que havien de ser portades a la pràctica de forma prioritària (quadre adjunt)

Propostes de projecte prioritàries

PROPOSTA 1

(Grup de treball “Els materials i els residus”)

Organització de campanyes de sensibilització sobre la disminució de la producció de residus i la separació en origen

PROPOSTA 2

(Grup de treball “L'aigua”)

Anàlisi i millora de la qualitat de l'aigua del territori

PROPOSTA 3

(Grup de treball “L'energia”)

Creació d'un centre per a la diversificació, l'eficiència i l'estalvi energètics

PROPOSTA 4

(Grup de treball “L'espai urbà”)

Elaboració d'un pla de mobilitat

PROPOSTA 5

(Grup de treball “El sòl i el territori”)

Elaboració de plans de millora sostenibles de les explotacions agropecuàries

PROPOSTA 6

(Grup de treball “L'educació, la informació i la gestió ambientals”)

Creació d'un centre d'informació ambiental i promoció d'activitats d'autoavaluació de consum i hàbits personals.

La mesura dels canvis: els indicadors

L'Agenda 21 Local és un procés que exigeix una **autoavaluació** constant dels resultats assolits, a partir de les actuacions realitzades, per tal de determinar el grau de compliment dels objectius i reptes plantejats en el Pla d'Acció.

Ara bé, per dur a terme aquesta avaluació cal disposar d'uns instruments que, degudament avaluats des del punt de vista numèric, aportin informació sobre l'estat d'una determinada variable ambiental, social o econòmica, i permetin seguir-ne l'evolució. Aquests instruments es coneixen amb el nom d'**indicadors de sostenibilitat**, i ajuden a mesurar els progressos o retrocessos que experimenta un determinat sistema; en aquest cas, la ciutat de Lleida.

Els indicadors seleccionats inicialment pel **Pla d'Acció Local de Lleida** s'han dividit en dos grups: els de primer nivell, fonamentals per avaluar l'evolució ambiental del municipi, i els de segon nivell, de menor transcendència quant a la informació que donen, però que complementen les dades aportades pels primers.

L'energia consumida per habitant, la quantitat produïda de residus, el nombre de desplaçaments en transport públic, el nombre de persones en situació de pobresa, la diversitat d'espècies animals i vegetals, la taxa d'analfabetisme, els nivells de soroll o la qualitat de l'aire són alguns dels indicadors que permeten determinar el grau de benestar d'una comunitat humana.

DE L'AGENDA A L'ACCIÓ

fent realitat les bones intencions

Els primers resultats

La llista de propostes del Pla d'Acció Local és extensa, i portar a la pràctica aquestes intencions no està exempt de dificultats. La complexitat radica a trobar **fórmules d'actuació** que **enrolin el major nombre possible d'agents socials, econòmics i polítics** de manera que vulguin **compartir la responsabilitat** de fer realitat els objectius del pla. Sense aquesta complicitat, l'actuació esdevindrà estèril.

A Lleida, ja s'han començat a executar algunes de les propostes del Pla d'Acció. Distintes actuacions, amb formats, objectius i agents diferents, han servit com a aula d'aprenentatge de nous processos participatius. El procés és viu i es va construint a mesura que es van assentant les noves bases.

Un exemple:

L'ORDENANÇA SOLAR DE LLEIDA, una fita de l'Agenda 21 feta realitat

Escalfar aigua amb energia solar, actualment, és tècnicament i econòmicament viable. I a més **permet reduir la factura** de la llum substancialment, cada mes. A més, la incorporació de plaques solars per a l'escalfament d'aigua a les noves edificacions és una clara actuació cap a la sostenibilitat, ja que **permet reduir el consum d'energies no renovables i contaminants**.

El grup d'acció de l'energia de l'Agenda 21 (integrat per empresaris del sector de la instal·lació i construcció de Lleida, professors de la universitat, arquitectes, tècnics municipals, etc.) **ha redactat l'ordenança solar de Lleida** que regula la incorporació de plaques solars als nous edificis.

Tanmateix, perquè la utilització de l'energia solar a Lleida sigui una realitat, cal quelcom més que l'aprovació d'aquesta ordenança: **cal integrar aquesta millora ambiental a la nostra cultura amb la complicitat de tots els agents afectats**: promotors, constructors, instal·ladors, usuaris...

La Fundació Lleida 21

La participació ciutadana ha de ser una eina per retornar a la població la capacitat d'opinar constructivament i de forma vinculant en la planificació, gestió i administració de la nostra ciutat. Amb l'objectiu de fomentar la participació en el procés de construcció i d'execució de l'Agenda 21 de Lleida, el 2002 es va crear la Fundació Lleida 21.

La Fundació s'encarrega de dinamitzar diversos grups anomenats Grup d'Acció de l'Agenda 21 (de l'energia, de la mobilitat, de la comunicació i formació ambiental, dels residus, etc.), amb l'objectiu de posar fil a l'agulla a algunes actuacions del Pla d'Acció de l'Agenda 21 de Lleida.

Per cada grup, es procura la màxima **representativitat** dels diferents sectors als quals afecta l'actuació, per "connectar" el major nombre de realitats possible, i exercitar així el repte de la democràcia participativa en la recerca de solucions consensuades.

La Fundació Lleida 21, un punt de trobada per a l'acció

"La Fundació té com a objectiu general desenvolupar, fomentar i impulsar la participació de tots els ciutadans de Lleida en la finalitat d'aconseguir un model de ciutat sostenible en els termes fixats en el Pla d'Acció Local de Lleida, així com en els projectes que puguin anar sorgint en el futur."

Article 6 dels Estatuts de la Fundació Lleida 21

Si estàs interessat amb el que s'exposa en aquest llibret i vols participar-hi fent realitat les diferents propostes del Pla d'Acció, no dubtis a posarte en contacte amb nosaltres. Et direm la manera de participar-hi.

agenda21@paeria.es

Tel. 973 700 455

Regidoria de Sostenibilitat i Medi Ambient

Realitza:
Fundació Lleida 21
Ajuntament de Lleida

Coordinació:
Esther Fanlo
Elisenda Pardell

Conceptualització i assistència tècnica:
ERF Gestió i Comunicació Ambiental, SL

Continguts:
Antoni París, Comunicació Ambiental

Maquetació i disseny:
Estudi NiX

Fotografies:
Arxiu municipal

Edita:
Regidoria de Sostenibilitat i Medi Ambient de
l'Ajuntament de Lleida

Imprimeix: Norprint

DL: L-102-05
Imprès en paper reciclat i ecològic

La ciutat és la major entitat capaç d'enfrontar inicialment els nombrosos desequilibris socials, econòmics, polítics i ambientals que afecten el món modern... amb la participació activa de tots els ciutadans...

*De la Carta de les Ciutats Europees
cap a la Sostenibilitat
(Carta d'Aalborg 1994)*